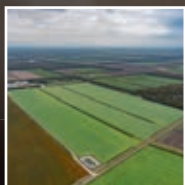

VAKBLAD VAN DE FPG VOOR BEHEER VAN HET BUITENGEBIED | JAARGANG 71, NUMMER 3, SEPTEMBER 2025

DE LANDEIGENAAR

NAAKTE HAVER ALS AANJAGER VAN EERLIJKE VOEDSELSTEL

Turf was basis voor
Landgoed Scholtenszathe

Stoppersregelingen
veehouderij kennen
haken en ogen

“Ernstige zorgen over
wetsvoorstel box 3
en landgoederen”

DRIEKLOMP

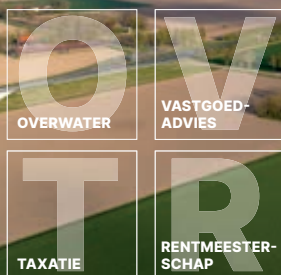
MAKELAARS EN RENTMEESTERS

SPECIALISTEN IN HET BUITENGEBIED
BEMIDDELING BIJ AAN- EN VERKOOP & TAXATIES

Voorthuizen - Nunspeet - Zeist - Oosterbeek - Laren (NH) - Gorssel - info@drieklomp.nl - www.drieklomp.nl

OVERWATER
Vastgoedadviseurs • Taxateurs • Rentmeesters

WE REGELEN HET
VOOR U VAN A TOT Z

Door actief rentmeesterschap en een up-to-date contractbeheersysteem heeft u zélf online zicht op uw grond- en pachtzaken.

Wilt u weten wat dit voor u kan betekenen?
Pieter Kerkstra (pkerkstra@ovtr.nl) laat u dit graag zien.

Kerkstraat 54
3291 AM Strijen

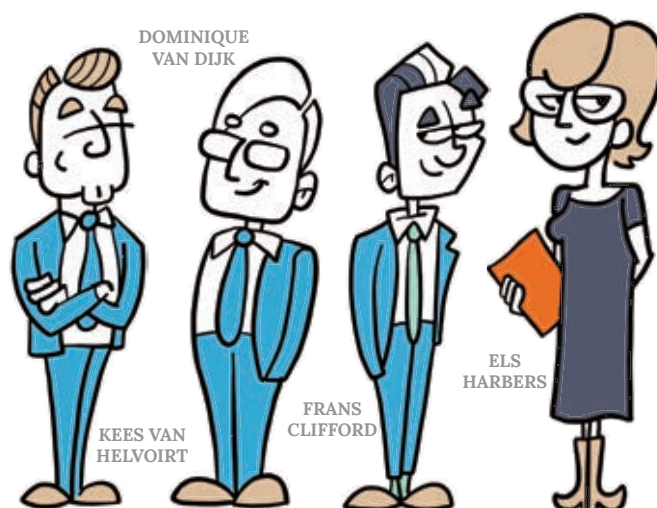
078 - 674 94 94
info@ovtr.nl

OVTR.NL

Rentmeester

VAN GOUD

advocaten voor vastgoed & overheid

**DE JURIDISCHE
PARTNER VOOR HET
LANDELIJKE VASTGOED**

WWW.VANGOUD.NL

(026) 443 50 20

Zonder perspectief geen transitie

Een van de grote uitdagingen in ons land is de stikstofcrisis. Na de welbekende PAS-uitspraak in 2019, de daarop volgende uitspraken van de Raad van State, rapporten van Johan Remkes en nog vele andere en drie kabinetten verder, is Nederland 'op slot' gegaan.

Zo'n 25 jaar geleden heeft de Nederlandse overheid natuurgebieden aangemeld in Brussel voor de status Natura2000. Lidstaten zitten daar vervolgens aan vast en zijn verplicht ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuur in ieder geval niet achteruit gaat. Hoe een lidstaat dat doet is aan de lidstaat zelf.

Teveel stikstof is voor verschillende soorten aangemelde natuur een risico op achteruitgang. Natuurlijk zijn er ook andere zogeheten drukfactoren zoals waterkwaliteit en verstoring die een risico voor de natuur vormen. Deze blijven door de nadruk die op stikstof ligt voorlopig op de achtergrond.

Nagenoeg overal in ons land slaat er teveel stikstof neer op de natuur met als risico dat de natuurkwaliteit achteruit gaat. De Raad van State oordeelde daarom dat de stikstofemissies eerst flink omlaag moeten voordat er weer nieuwe stikstofuitstoot is toegestaan. Het is daardoor nagenoeg onmogelijk om nieuwe plannen uit te voeren voor huizen en infrastructuur en om nieuwe vergunningen af te geven aan bedrijven. Zelfs lokale evenementen worden nu afgelast, vanwege extra stikstofuitstoot. Alleen binnen bestaande, oudere en nog niet volledig benutte vergunningen is er iets mogelijk.

Onhoudbare situatie

Dit is een onhoudbare situatie die ook bij onze leden steeds meer wringt. Grondeigenaren hebben economische ontwikkelingsruimte nodig voor goed beheer, rentmeesterschap en overdraagbaarheid. De veehouderij zorgt voor zo'n 40 procent van de overmaat aan stikstof die neerslaat op de natuur in ons land.

Een derde komt vanuit het buitenland en de rest van verkeer, huishoudens en industrie.

Het is daarom niet onlogisch dat de veehouderij wordt aangesproken. Er is al veel gebeurd, maar er is meer nodig. Populistische frames zoals 'minder veehouderij is meer huizen' zijn echter niet alleen feitelijk onjuist maar zetten verhoudingen onnodig op scherp.

Beëindiging veehouderij

De grote belangstelling voor de lande-

lijke beëindigingsregelingen veehouderij markeert een kantelpunt. Duizenden boeren overwegen of hebben inmiddels besloten om hun bedrijf te beëindigen. Veel van hen zien, aangejaagd door de stikstofcrisis, geen perspectief. Potentiële opvolgers haken af. Dat is een emotioneel zwaar traject dat de ondernemer en zijn gezin raakt. Het heeft ook verstrekkende gevolgen voor de agrarische ketens, voor de economie als geheel en voor de streek. Wat gebeurt er met de grond van stoppende boeren? Het vinden van nieuwe pachters is vaak niet het probleem, maar er is ook een verschuiving van grasland naar bouwland. Past dat bij het karakter van grondeigendom en bij de streek? Daarbovenop komen fiscale, juridische en planologische onzekerheden die het proces extra ingewikkeld maken. Stoppen is dus veel meer dan een vinkje zetten onder een regeling.

Winnaars

Tegelijkertijd laat het verhaal van Landgoed Scholtenszathe zien hoe ingrijpende veranderingen ook kansen kunnen bieden. Waar ooit turfwinning centraal stond, is nu een modern landgoed ontstaan met akkerbouw, natuur en bos, en innovatieve teelten. De familie Hemmes laat zien dat het mogelijk is om met visie en durf een nieuwe toekomst te bouwen, waarbij landbouw en natuur samengaan en duurzaamheid voorop staat.

De les is dat transitie meer is dan saneren. Het gaat om perspectief, om investeringen in innovatie en om samenwerking tussen overheid, ondernemers en maatschappelijke partners. Als we alleen kijken naar reductie, missen we de kans om nieuwe vormen van ondernemerschap en landgebruik mogelijk te maken. Onze leden weten als geen ander hoe zwaar de transitie-opgave is en tegelijkertijd hoeveel potentie er in het landelijk gebied schuilt. Daarom zullen wij blijven benadrukken dat een succesvolle transitie niet

mogelijk is zonder particulier eigendom, ondernemerschap en de bereidheid om grond en gebouwen generatie op generatie door te geven en te ontwikkelen. Het is aan ons om die stem krachtig te laten horen en ervoor te zorgen dat er niet alleen verliezers, maar ook winnaars zijn in dit proces.

Mr. Henry Meijdam, voorzitter FPG

Colofon

De Landeigenaar is een uitgave van Uitgeverij De Landeigenaar B.V. en verschijnt vier maal per jaar. Vakblad De Landeigenaar is tevens verenigingsorgaan van de Federatie Particulier Grondbezit. Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die desondanks onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden auteur(s), redactie en uitgever geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich aanbevolen.

Contact

Uitgeverij De Landeigenaar B.V.
Horapark, Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
T 0318-578552
E landeigenaar@grondbezit.nl

Redactie

Gerbrand van 't Klooster, hoofdredacteur
Ing. Peter van Houweling, eindredacteur
Christianne Brand BASc
Mr. Johannes ten Cate
Jacomien Voorhorst
Mr. Frederik Evelein
Mr. Jeroen baron van Wassenauer
Dr. Jop Woltjer

Vormgeving

Dock35 Media B.V.

Advertenties

Frank Roosenbeek, Dock35 Media B.V.
Postbus 68, 7000 AB Doetinchem
T 0314 – 35 58 30
frank@dock35media.nl

Abonnementen

Los abonnement (incl. gratis digitaal abonnement) € 52,50
Digitaal abonnement € 42,-
Studentenabonnement (incl. gratis digitaal abonnement) € 29,-
Studenten digitaal abonnement € 23,-
Losse nummers € 14,50
Abonnementen kunnen schriftelijk worden opgezegd tenminste vier weken voor het aflopen van de abonnementsperiode:
E abodl@grondbezit.nl

Turfwinning was de basis voor Landgoed Scholtenszathe

Landgoed Scholtenszathe is ontwikkeld vanuit de voormalige veenderij Maatschappij Klazienaveen. Het landgoed combineert grootschalige efficiënte akkerbouw met bos en natuur op ruim 1.000 hectare. Meer rendement voor de akkerbouw was vele jaren een belangrijk speerpunt.

Naakte haver als aanjager van een eerlijker voedselsysteem

De nieuwe generatie boeren voelt de druk. Verduurzamen is noodzakelijk, maar de financiële risico's zijn groot. Bianca van der Bos zoekt naar een eerlijker systeem waarin boer en consument samen verantwoordelijkheid dragen. Met Naakte Haver wil ze laten zien dat het anders kan. Gezond, lokaal en met een prijs die recht doet aan de boer.

Stoppersregelingen veehouderij kennen ook haken en ogen

Bijna 1600 veehouders doen mee met de landelijke beëindigingsregelingen veehouderijlocaties Lbv en Lbv-plus. De regelingen, waarmee de stikstofuitstoot door de veehouderij moet worden teruggedrongen, kennen echter ook negatieve effecten.

Grasland met agrarisch natuurbeheer lager gewaardeerd dan regulier grasland

Grasland met Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) wordt in Nederland tegen een lagere prijs verkocht dan regulier agrarisch grasland, gemiddeld voor 60.600 euro per hectare, tegenover 69.900 euro voor regulier grasland.

20

Ernstige zorgen over wetsvoorstel box 3 en landgoederen

Maandag 19 mei jl. stuurde staatssecretaris Van Oostenbruggen van Financiën het wetsvoorstel voor een nieuw box 3-systeem naar de Tweede Kamer. De plannen betekenen een fundamentele wijziging in de belastingheffing op onroerende zaken, waaronder landgoederen en verpachte landbouwgronden. De FPG maakt zich ernstig zorgen over de gevolgen voor al haar leden.

25

Verder in dit nummer

16

Burgerinitiatieven op de agrarische grondmarkt

Ir. Michiel de Koe

19

Agrarische grondmarkt

Lichte daling agrarische grondprijs

Dr. Jop Woltjer en ing. Martien Voskuilen

22

Lobby tegen dure verduurzaming verhuurde huizen

Ing. Peter van Houweling

23

Politieke focus op familiestichting van landgoed

Mr. Frederik Evelein

28

Natuur

Je moet er niet aan denken dat vrijwilliger iets overkomt

Maike Hoogland

29

Vruchtbare initiatieven

"Het gaat om draagvlak"

Drs. Hans Kamerbeek

30

Pachtjurisprudentie

Aanspraak op verlenging geliberaliseerde overeenkomst?

Mr. Els Harbers

31

Europa

ELO waarschuwt voor gevolgen van EU-begroting

Dr. Jurgen Tack

32

Lobby & Vereniging

Maarten van Voorst Vader

34

Jong

Op zomerborrel bijpraten over biolandbouw en ons leven

JPG

Turfwinning **was de basis** voor huidig Landgoed Scholtenszathe

Landgoed Scholtenszathe is ontwikkeld vanuit de voormalige veenderij Maatschappij Klazienaveen. Het landgoed combineert grootschalige efficiënte akkerbouw met bos en natuur. Meer rendement voor de akkerbouw was vele jaren een belangrijk speerpunt van het landgoed.

Ing. Peter van Houweling, redacteur
De Landeigenaar

Scholtenszathe is een nieuw landgoed, maar tegelijk al zo'n 150 jaar oud. Het ontstond toen Willem Albert Scholten, naar wie het genoemd is, rond 1870 grote veengebieden aankocht.

Hij was eigenaar van diverse fabrieken voor verwerking van zetmeelaardappelen, stro en suikerbieten. Hij was niet alleen actief in Nederland, maar had ook fabrieken in diverse andere Europese landen tot in Oekraïne toe.

Scholten kocht de 'woeste grond' omdat onder het oppervlak een dikke veenlaag zat die geschikt was voor turf. Die had hij nodig als brandstof voor zijn fabrieken. Om de turf te kunnen afvoeren, liet hij het zes sluizen tellende Scholtenskanaal graven. Om alle arbeiders te kunnen huisvesten, ontwikkelde hij het dorp Klazienaveen, dat hij noemde naar zijn vrouw Klaziena. Andere zakenlieden die in die tijd woeste veengrond kochten voor turfwinning noemden die vaak naar de plaats waar ze vandaan kwamen, zoals Nieuw-Dordrecht en Nieuw-Amsterdam.

Veenderij tot 1986

De eerste tientallen jaren was de Maatschappij Klazienaveen alleen een verveenderij. Vanaf 1910 begon Scholten met landbouw op de verveende percelen. Het achtergebleven veen, vermengd met het onderliggende zand, bleek uitermate geschikt voor de teelt van gewassen. Hij legde grote rechte percelen aan van 15 tot 20 hectare.

Tot in 1986 was de Maatschappij Klazienaveen zowel verveenderij als landbouwbedrijf. Pas in dat jaar stopte de veenwinning en werd grootschalige landbouw de kernactiviteit, met een traditioneel

Veenkoloniaal bouwplan met zetmeelaardappelen, granen en suikerbieten. Het aardappelzetmeel werd en wordt verwerkt in een scala aan voedingsmiddelen en industriële producten.

Beleid nieuwe landgoederen

Scholten was de voorvader van Jeroen Hemmes, de huidige eigenaar van het landgoed. In het moderne kantoor vertelt hij samen met directeur Frits Timmerman over het landgoed en diens geschiedenis.

Een nadeel van het traditionele Veenkoloniale bouwplan was destijds dat het alleen bestond uit gewassen waarvan de markt door de EU geregu-

Landgoed Scholtenszathe

Landgoed Scholtenszathe is in 1998 ontstaan uit de Maatschappij Klazienaveen. Het is privé-eigendom van de familie Hemmes, nakomelingen van de industrieel Willem Albert Scholten die de Maatschappij Klazienaveen heeft opgericht, nadat hij rond 1870 grote veengebieden aankocht voor turfwinning. Het landgoed omvat nu ruim 1.000 hectare.

Foto: Bianca Drost

“Het beleid voor nieuwe landgoederen bood een nieuw perspectief”

leerd werd. De prijzen waren daardoor vrij stabiel, maar marginaal; een topper was uitgesloten. Welke mogelijkheden hebben we nog meer, vroegen de toenmalige aandeelhouders zich af. Diverse agrarische opties passeerden de revue, waaronder varkens, kippen en glastuinbouw; op enkele kilometers afstand is een glastuinbouwgebied.

In die tijd kwam er ook beleid voor nieuwe landgoederen. Tegelijk lag het bedrijf in een herinrichtingsgebied en de overheid zocht grond voor natuuraanleg. "Eerst wilden we dat niet, maar het beleid voor nieuwe landgoederen bood een nieuw perspectief", vertelt Hemmes.

Er werd een projectgroep gevormd met vertegenwoordigers van de Maatschappij Klazienaveen, de Landinrichtingscommissie, het waterschap, de gemeente en de provincie, met als doel om van het

bedrijf een landgoed te maken. Het stond wel vast dat akkerbouw de economische drager zou blijven. In dezelfde periode zocht de gemeente Emmen naar een locatie voor nieuwe woningen. Ook daar voelden de eigenaren aanvankelijk weinig voor, maar ook dat bood nieuwe kansen dankzij de combinatie met de ontwikkeling van het landgoed. Want terwijl de omvorming van landbouwgrond naar bos en natuur zorgde voor waardedaling van de grond, zorgde de omzetting van landbouwgrond naar een woningbouwbestemming juist voor een stijging van de waarde, legt Hemmes uit. In 1998 werd besloten om de Maatschappij Klazienaveen om te vormen tot Landgoed Scholtenszathe.

Grote verandering

Het was een veelomvattende verandering. Op 280 hectare landbouwgrond werd bos geplant en 52 hectare kreeg een natuurfunctie. Die 52 hectare kreeg een hoog waterpeil als buffer tussen landbouwgrond en hoogveenbos van Staatsbosbeheer dat dreigde te verdrogen. De grond werd daardoor te nat voor akkerbouw. Tegelijk werden meidoornheggen en bomen geplaatst als omzomingsbeplanting langs de landbouwpercelen. Bosbouw en natuurbeheer waren weliswaar twee nieuwe activiteiten voor de onderneming, maar het gaat heel goed, legt Timmerman uit. Dat komt mede dankzij de goede samenwerking met de Bosgroep Noord-Oost Nederland, benadrukt hij. Ook een deel van het omvormingsplan was de ontwikkeling van een golfbaan, in samenwerking met een ontwikkelaar. De eerste ontwikkelaar ging

Langs alle percelen staan heggen of bebossing.

Linksmidden de bedrijfsgebouwen.

Foto: Klaas Eissens Scholtenszathe

Jeroen Hemmes (links) is eigenaar en Frits Timmerman is directeur van Landgoed Scholtenszathe. Foto: Bianca Drost

echter failliet en een tweede zag er geen brood meer in. “We hebben toen besloten om het voor akkerbouw te blijven gebruiken”, vertelt Hemmes. Op die plek is nu het hoofdgebouw van het landgoed. Het is de monumentale nieuwe woning die voldoet aan de NSW-richtlijnen, waar Hemmes nu woont met zijn gezin. Daar bevindt zich ook Heemstate, het fraaie paardenbedrijf van Hemmes en zijn vrouw Wemke, met een stallencomplex en veel faciliteiten.

Meer rendement akkerbouw

De financiële opbrengst van de resterende 700 hectare akkerbouwgrond bleef echter marginaal. Het Veenkoloniale bouwplan bood weinig perspectief op verandering.

Daarom besloot het landgoed om ook het bouwplan rigoureus te veranderen. De zetmeelaardappelen gingen eruit en fritesaardappelen kwamen daarvoor in de plaats. Hiervoor is een vrije markt, los van Brusselse marktregels. Een ander nieuw gewas waren uien. Op het landgoed worden nu witte en rode uien en sjalotten geteeld. Nog een nieuw gewas is waspeen. Ook uien en waspeen zijn vrije producten zonder Brusselse marktregels. Granen en suikerbieten bleven in het bouwplan en ook blauwmaanzaad zit er nu in. Hemmes: “Als dat bloeit zorgt het voor een mooi landschap. Er komen dan heel veel mensen naartoe om foto's te nemen.”

Voor een natuurlijke bestrijding van bodemziekten (aaltjes), zaaien de medewerkers van het landgoed jaarlijks ook zo'n 25 hectare tagetes. “Dat is heel effectief”, constateert Timmerman. “Het bespaart op chemische bestrijding.”

Niet alleen het bouwplan veranderde, het landgoed investeerde ook in een wasinstallatie voor aardappelen en nam een grote sorteerlijn voor uien over van een uienverwerker. “We kunnen nu uien sorteren en verpakken in verpakkingen van 2 tot 20 kilo en in big bags. Zo kunnen we de keten korter maken. Ook voor andere bedrijven worden uien verwerkt. Dat groeit nog steeds”, zegt Hemmes tevreden.

De afgelopen vijftien jaar verhuisde de uienteelt van Zeeland naar vooral Noordoost-Nederland. De meeste verwerkers zitten echter nog in Zeeland. Een eigen kudde Hereford koeien begraast het natuurdeel van het landgoed het hele jaar door. “Helaas is Jacobskruiskruid daar een probleem aan het worden”, vertelt Hemmes.

Het natuurvlees van de stieren levert een meerwaarde op. Het landgoed heeft jarenlang aan huis-

verkoop van Hereford vlees gedaan, maar sinds een paar jaar is het hiermee gestopt. De gedachten spelen om dat weer op te pakken. “Het is goed om als landgoed mooie lokale producten te leveren”, vertelt Timmerman.

Rondrit over ‘de firma’

Even later geven Hemmes en Timmerman een rondleiding over het erf en de gebouwen. De meeste loodsen zijn voor bewaring van aardappelen en uien. De loodsen voor machines en andere spullen zijn ook geschikt gemaakt voor korte opslag van aardappelen of uien; als dat snel nodig is, bijvoorbeeld omdat er regen op komst is. In de nieuwste loods staat de grote optische uien-sorteerder die met elektronische ogen en met behulp van Artificial Intelligence uien sorteert. Alle vrachten die van het land komen worden gewogen en geregistreerd van welk perceel ze komen. De uien komen na het sorteren in kuubkisten met een tag die aangeeft van welk perceel ze komen. In de teeltregistratie staan alle gegevens van die partij, zoals herkomst en teeltregistratie. De kisten staan zeshoog opgestapeld in de koelcellen. Op de elektrische heftrucks zitten sensoren die elke kist herkennen. De mannen laten hoog boven in een koelcel een partij rode uien in kisten zien. “Vorige week gerooïd”, zegt Timmerman.

In een Toyota Hilux 4x4 rijden we vervolgens over de brede betonpaden die direct vanaf het erf langs de percelen liggen.

Op enkele plekken steken buizen uit de grond omhoog. Die zijn van het beregeningsnetwerk dat de meeste percelen voorziet van zoetwater uit de bodem. Met elektrische pompen, op stroom van de zonnepanelen, wordt het water opgepompt.

We rijden langs de rand van het landgoed dat grenst aan het dorp Klazienaveen-Noord. Voorheen werkte het hele dorp voor ‘de firma’, zoals het bedrijf genoemd werd.

“De sportvelden daar zijn ook van ons”, wijst Hemmes. Voorbij de sportvelden liggen de per-

Bosbouw en natuurbeheer waren nieuwe activiteiten voor de onderneming

De eigen kudde Hereford koeien begraast het natuurdeel van het landgoed het hele jaar door. Foto's: Bianca Drost

celen van het landgoed die voor woningbouw zijn bestemd. Alle percelen zijn verkocht. Op de meeste percelen staan al onder architectuur gebouwde huizen in uiteenlopende bouwstijlen. Sommige ervan zijn nog in aanbouw.

Alle landbouwpercelen van het landgoed zijn herkenbaar aan de meidoornheggen erlangs. "Ze helpen tegen het stuiven. Bovendien helpen ze met natuurlijke plaagbestrijding en zijn ze goed voor de bestuiving van gewassen", vertelt Timmerman. "Het vraagt wel veel onderhoudswerk met elke twee jaar een keer snoeien, maar het levert ook wat op, zowel qua beeld als economisch." "En ze leveren wat op voor de NSW-bestemming", vult Hemmes aan.

Hij stopt even bij een alleenstaande loods in het open land: 'Maneschijn 10', staat erop. Deze was altijd in gebruik voor opslag van stro voor de handel, maar dat levert te weinig op. Daarom wordt de loods geschikt gemaakt voor de opslag van aardappelen.

In de nieuwste loods staat de grote optische uien-sorteerder die met elektronische ogen en met behulp van Artificial Intelligence uien sorteert.

Natuurgrond van provincie

De bospercelen zijn allemaal ingeplant met in-landse soorten. Hier en daar zijn stukken gekapt. "Dat hoort bij het bosbeheer, om wat variatie te houden", legt Hemmes uit. Tussen de bossen ligt hier en daar een stukje wei waar de koeien kunnen grazen, maar ze laten zich niet zien.

Even verderop mindert Hemmes vaart op een plek waar een oeverwaluwand is te zien. Maar ook in het weiland daarvoor zijn geen koeien te zien. Bewoners rondom het landgoed reageren enthousiast op het bos en de natuur en op de openstelling ervan. Soms vragen ze of ze er een bankje mogen plaatsen, vertelt Hemmes die dat wel toelaat. "We proberen mensen zo mee te nemen bij de ontwikkeling van het landgoed."

Onlangs kocht Scholtenszathe een stuk natuurgrond van de provincie. Die grond ging niet automatisch naar Staatsbosbeheer of het Drentse Landschap die beide ook natuur in de omgeving beheren. "De provincie is zich er goed van bewust dat niet alleen die organisaties voor natuurbeheer in beeld zijn", merkt Hemmes tevreden op.

"We lopen redelijk voorop"

Duurzaamheid is een belangrijk item op het landgoed. In 2013 is bijvoorbeeld gestart met de aanleg van een zonnepark met meer dan 4.600 zonnepanelen op bijna een hectare dakoppervlak. De laatste jaren is dit fors uitgebreid. Inmiddels is de productiecapaciteit 2,4 megawattuur per jaar. Zoveel mogelijk energie wordt benut op het eigen bedrijf, zoals voor alle elektrische heftrucks en de elektrische beregening. Wat over is wordt teruggeleverd aan het net.

Ook op het gebied van landbouw zit het landgoed in de voorhoede qua innovatie, bijvoorbeeld met het gebruik van een spotsprayer, die alleen spuit waar onkruid staat en daarbuiten niet. Het reduceert de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen met zo'n 90 procent. De uienvliegen worden aangepakt met steriele mannetjes. Wanneer deze paren met de wilde uienvlieg vrouwtjes, komen de eitjes niet uit en neemt de populatie wilde uienvliegen af. Chemische bestrijding is dan niet nodig. "We proberen alles", geeft Timmerman aan. Op het bedrijf liggen ook regelmatig proefveldjes waar nieuwe technieken of middelen worden beproefd. Toch noemt Hemmes zich geen voorloper: "We lopen redelijk voorop, maar zijn geen koploper." Timmerman: "We denken actief mee met nieuwe ontwikkelingen in de landbouw; die gaan de laatste jaren heel snel."

Akkerbouw was en is de belangrijkste economische drager van het landgoed. Efficiënte productie en verwerking van voedsel vormen de kernactiviteit. "We zijn geen traditioneel landgoed", geeft Hemmes aan. "Dit is een nieuw landgoed, ook al is het eigenlijk al 150 jaar oud."